

Příloha č. 1 – Texty skupin A, B, C Skupina A

„Ženy, které mění svět/individuální práce“ - 'Counter-narratives/Think-Share' (CN-TS)

ENVIRONMENTAL CHANGE MAKERS

ŽENY, KTERÉ MĚNÍ SVĚT

Premiérka Mia Mottleyová na 27. konferenci OSN o klimatické změně (COP-27, Egypt, 2022)

Na Barbadosu si Mottleyová stanovila ambiciózní cíle v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a přechodu na čisté energetické hospodářství. Její země také zahájila aktivity na přizpůsobení se dopadům změny klimatu, například výstavbu mořských zdí na ochranu pobřežních komunit před povodněmi.

Přestože pochází z Barbadosu, její nadšení pro klimatickou spravedlnost přesahuje hranice její rodné země. Zasaduje se o další malé ostrovní státy, kterým hrozí zaplavení v důsledku stoupající hladiny moří. Přichází také s novými finančními nástroji, které mohou těmto zemím pomoci rozvíjet ekonomiku a bojovat s chudobou a zároveň chránit životní prostředí.

Mottleyová byla mezinárodním společenstvím oceněna za svou práci v oblasti změny klimatu. Byla jí udělena cena OSN Champion of the Earth.

Rosamund Adoo Kissi-Debraová

Rosamund Adoo Kissi-Debraová je aktivistka za čisté ovzduší ve Spojeném království. Žije v jihovýchodním Londýně, pouhých 25 metrů od jižního okruhu, jedné z nejrušnějších londýnských silnic. Rosamund se stala aktivistkou poté, co její devítiletá dcera Ella zemřela v roce 2013 na astma vyvolané znečištěným ovzduším.

Posledních 10 let Rosamund neúnavně pracuje na snižování úrovně znečištění životního prostředí. Kampaň za změnu začala vést, jakmile si uvědomila, jak to ovlivnilo zdraví Elly.

ENVIRONMENTAL CHANGE MAKERS

ŽENY, KTERÉ MĚNÍ SVĚT

Rosamundino úsilí nyní spočívá v rozhovorech s politiky a zdravotníky, ve snaze zvýšit jejich povědomí a navázat s nimi kontakt, aby podpořili návrh zákona o prevenci znečištění ovzduší, nazvaný Ellin zákon (pojmenovaný po její dceři). Díky podpoře různých politiků ve Spojeném království byl nový návrh zákona o čistotě ovzduší úspěšně navržen v roce 2022.

Rosamund se také podílela na organizaci a účasti na různých kampaních, aby svou zkušenost sdílela s ostatními a zvýšila povědomí o znečištění ovzduší. Kandidovala také v posledních volbách (2019), aby se stala zelenou poslankyní ve své místní oblasti v Londýně. Ve svém nedávném projevu v říjnu 2021 zdůraznila: "Chci, aby každá vláda zaručila svým dětem změnu, aby mohly žít plnohodnotný a zdravý život, aby mohly plně a bezpečně dýchat. Dýchání čistého vzduchu je lidským právem každého dítěte."

Aktivita 1: Přečtete si text (úkol na 10 minut)

Aktivita 2: Napište krátké shrnutí klíčových bodů, které považujete v textu za nejdůležitější (úkol na 5 minut). Inspiraci vám mohou být dvě níže uvedené otázky:

- Jakým způsobem využily premiérka Mia Mottleyová a Rosamund Adoo Kissi-Debraová politiku k boji proti změně klimatu?
- Jak můžete vy osobně využít politiku v boji proti změně klimatu?

Aktivita 3: Použijte Q-metodu

Skupina B

„Ženy, které mění svět/práce ve dvojici“ - 'Counter-narratives/ Think-Pair-Share' (CN-TPS)

ENVIRONMENTAL CHANGE MAKERS

ŽENY, KTERÉ MĚNÍ SVĚT

Změna klimatu je jednou z největších globálních výzev, kterým dnes svět čelí. Je způsobena uvolňováním skleníkových plynů do atmosféry, které zadržují teplo a ohřívají planetu. Změna klimatu má již dnes ničivý dopad na lidi a ekosystémy po celém světě, a pokud nepřijmeme opatření, bude se tato situace jen zhoršovat. Proti změně klimatu lze bojovat mnoha různými způsoby a jedním z nich je politika. Premiérka Mia Mottleyová a Rosamund Adoo Kissi-Debraová jsou dvě ženy, které využívají politiku k boji proti změně klimatu v různých částech světa. Mottleyová je premiérou Barbadosu, malého ostrovního státu v Karibiku, zatímco Kissi-Debraová vede kampaň za z kvalitnější ovzduší ve Velké Británii.

Premiérka Mia Mottleyová

Mottleyová se narodila v roce 1965 na Barbadosu. Vystudovala práva na Západní indické univerzitě a na Londýnské univerzitě. Po návratu na Barbados vstoupila do politiky a ve svých 29 letech se stala ministryní školství. V roce 2018 byla poprvé zvolena předsedkyní vlády Barbadosu a stala se tak první ženou zvolenou předsedkyní vlády této země.

Jako premiérka se Mottleyová zaměřila na řešení změny klimatu. Využívá politický systém ke zvýšení povědomí o této problematice, prosazuje naléhavá opatření a získává finanční podporu pro rozvojové země. Jednou z neúčinnějších strategií Mottleyové je vyjadřování se ke změně klimatu na mezinárodních konferencích. Vybízí ostatní vedoucí představitelky, aby přijaly opatření ke snížení emisí skleníkových plynů a pomohly rozvojovým zemím přizpůsobit se dopadům změny klimatu.

ENVIRONMENTAL CHANGE MAKERS

ŽENY, KTERÉ MĚNÍ SVĚT

Jednou z prvních snah Rosamundy a jejího právního týmu bylo požádat o nové vyšetření příčiny Eliiny smrti. Díky tomu se Ella stala první osobou na světě, u níž bylo v úmrtním listu jako příčina smrti uvedeno znečištění ovzduší.

Rosamundino úsilí nyní spočívá v rozhovorech s politiky a zdravotníky, ve snaze zvýšit jejich povědomí a navázat s nimi kontakt, aby podpořili návrh zákona o prevenci znečištění ovzduší, nazvaný Elinin zákon (pojmenovaný po její dceři). Díky podpoře různých politiků ve Spojeném království byl nový návrh zákona o čistotě ovzduší úspěšně navržen v roce 2022.

Rosamund se také podílela na organizaci a účasti na různých kampaních, aby svou zkušenost sdílela s ostatními a zvýšila povědomí o znečištění ovzduší. Kandidovala také v posledních volbách (2019), aby se stala zelenou poslankyní ve své místní oblasti v Londýně. Ve svém nedávném projevu v říjnu 2021 zdůraznila: "Chci, aby každá vláda zaručila svým dětem změnu, aby mohly žít plnohodnotný a zdravý život, aby mohly plně a bezpečně dýchat. Dýchání čistého vzduchu je lidským právem každého dítěte."

ZAMYSLI SE **DISKUTUJ VE DVOJICI** **Q-metoda**

Aktivita 1: Přečtete si text (úkol na 10 minut)

Aktivita 2: Diskutujte ve dvojici o dvou níže uvedených otázkách (úkol na 5 minut)

- Jakým způsobem využily premiérka Mia Mottleyová a Rosamund Adoo Kissi-Debraová politiku k boji proti změně klimatu?
- Jak můžete vy osobně využít politiku v boji proti změně klimatu?

Aktivita 3: Použijte Q-metodu

ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ – JE PROBLÉM

Vědci se zajímají o zkoumání období, kdy lidstvo ovlivnilo životní prostředí. Tento vliv je v současné době tak extrémní, že jej můžeme srovnávat s událostmi, které určovaly dřívější geologická období (kdy vznikaly horniny).

Planeta Země je vystavována řadě změn životního prostředí způsobených člověkem a tyto účinky jsou mnohem větší od doby, kdy se začal rozvíjet průmysl.

Lidské činnosti vedou ke vzniku emisí CO₂ při spalování fosilních paliv pro dopravu a výrobu energie.

Když lidé kácí lesy, aby uvolnili místo pro zemědělství nebo urbanizaci, omezují tím schopnost přírody zachycovat CO₂ prostřednictvím fotosyntézy.

V atmosféře působí CO₂ spolu s dalšími plyny, jako je metan (CH₄), oxid dusný (N₂O) a freony (CFC-12 a CFC-11), jako skleníkový plyn. Tyto plyny zachycují teplo z planety, které by jinak unikalo do vesmíru, čímž způsobují tzv. skleníkový efekt.

Skleníkový efekt vede k vyšším teplotám, což má za následek bouře, záplavy, sucha a

tání ledovců, které vede ke zvyšování hladiny moří.

Vědci každoročně pomocí satelitních snímků vyhodnocují stav největšího šelfového ledovce v Arktidě, který je známý jako ledovec Nioghalvfjerdstorden. V roce 2020 nepřinesly satelitní snímky dobré zprávy. Ledovec Nioghalvfjerdstorden od roku 1999 ztratil 160 kilometrů čtverečního ledu. To odpovídá ploše více než dvakrát větší než Manhattan v New Yorku.

Vysoký počet lidí na planetě představuje výzvu sám o sobě. Je nás tolik, že naše spotřeba vede k nedostatku zdrojů, například vody, potravin a energie.

Zejména v bohatých částech světa způsobuje náš životní styl značné emise CO₂ spojené s vytápěním a osvětlením domácností, výrobou oblečení, cestováním na dovolenou a dalšími činnostmi.

ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ – JE PROBLÉM

Vědci již nyní hovoří o tom, že naše spotřeba ohrožuje kapacitu planety a že v příštích 100 letech na ni pravděpodobně přibude dalších 5 miliard lidí.

Znečištění ovzduší

Změny životního prostředí způsobené člověkem nemají negativní dopad pouze na planetu. Mnozí z nás například pocítují změny životního prostředí související se znečištěním ovzduší na vlastním těle.

Znečištění ovzduší má dále negativní vliv na budovy, památky a sochy. V současné době se tento problém týká slavné indické turistické atrakce Tádž Mahal. Současný stav ovzduší znečišťuje mramor, z něhož je Tádž Mahal postaven, a odborníci varují, že vysoké znečištění ovzduší postupně ničí strukturu celé stavby.

Jako soukromé osoby můžeme změnit některé své návyky. Můžeme spotřebovávat méně vody a elektřiny a dbát na recyklaci. Dále můžeme méně plyvat potravinami, protože zejména potravinový odpad má velký dopad na životní prostředí. Čísla ukazují, že v roce 2020 jsme v EU vyhodili 127 kg potravin na jednoho obyvatele.

Zdroje:
<https://www.eea.europa.eu/publications/transport-and-environment-report-2021>
https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&code=sdg_12_20210923-2
https://www.dl.fraunhofer.de/en/press/2021-02/2021_natur_vordenkstrategien_nv%20d%C3%A4nken_Tema%201_innovationsstrategie_2520210201.pdf

Politici i soukromé osoby mají možnost pro ochranu životního prostředí něco udělat. Politici mohou přijímat nové zákony. Mohou například zdražit cestování letadly, která znečišťují ovzduší. Tím by se zvýšila pravděpodobnost, že lidé budou volit levnější varianty cestování jako např. autobusy a vlaky.

ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ – JE PROBLÉM

ÚKOLY:

- 1: Přečtěte si text (úkol na 10 minut)
- 2: Napište krátké shrnutí klíčových bodů, které vám v textu připadaly nejdůležitější (úkol na 5 minut)
- 3: Použijte Q-metodu

Příloha č. 2 - Příklad souboru tvrzení (Q-set)

<p>ID: 1</p> <p>When you become a member of a political party, you can influence the party's view on environmental issues.</p>	<p>ID: 2</p> <p>When you learn about how governments work, you can influence decisions on the environment made by politicians</p>	<p>ID: 9</p> <p>If we want to protect the environment, we should also be able to convince politicians of our cause.</p>	<p>ID: 10</p> <p>Taking part in a peaceful march or rally can change policy on climate change.</p>
<p>ID: 3</p> <p>European countries should cooperate to protect the environment (e.g. through programmes to limit pollution or to combat climate change).</p>	<p>ID: 4</p> <p>Joining a political party is like joining a team that can make a difference in protecting our environment.</p>	<p>ID: 11</p> <p>In our school we know more about the role of national and international politics in creating environmental change, than in other schools.</p>	<p>ID: 12</p> <p>When people vote in national elections, they choose leaders who will make decisions about how we take care of our environment.</p>
<p>ID: 5</p> <p>It's not fair for poor people to have to contribute towards environmental change.</p>	<p>ID: 6</p> <p>Everyone should be responsible for taking part in protecting the environment (e.g. through energy-saving or recycling)</p>	<p>ID: 13</p> <p>By voting in national elections, you can make sure that your voice is heard and that our planet's future is in good hands.</p>	<p>ID: 14</p> <p>Being a good adult citizen, means taking part in activities to protect the environment</p>
<p>ID: 7</p> <p>In our school we have a good understanding of the different political parties' positions on the environment.</p>	<p>ID: 8</p> <p>If everybody had a better understanding of politics, it would lead to a reduction in pollution.</p>	<p>ID: 15</p> <p>You don't need to be an expert to understand party politics; your voice and actions still matter for the environment.</p>	<p>ID: 16</p> <p>Understanding national and international politics is important to be able to protect the environment.</p>
<p>ID: 17</p> <p>Personal efforts to help the environment (e.g. through saving water) is more important than environmental policies.</p>	<p>ID: 18</p> <p>Young people should stay out of party politics, no matter what.</p>		
<p>ID: 19</p> <p>You can only make a change to protect the environment if you understand national and international politics.</p>	<p>ID: 20</p> <p>It's not fair for poorer countries to have to contribute towards environmental change.</p>		

Příloha č. 3 - Informovaný souhlas
INFORMOVANÝ SOUHLAS S ÚČASTÍ VE VÝZKUMNÉM PROJEKTU G-EPIC
(Posilování zapojení všech studentek a studentů do výuky občanských témat)

Svým podpisem níže vyjadřuji, že

SOUHLASÍM – NESOUHLASÍM (svou odpověď zakroužkujte)

s účastí ve výše popsaném mezinárodním projektu *G-EPIC (Posilování zapojení všech studentek a studentů do výuky občanských témat)*, který v období prosinec 2023 až leden 2024 zahrnuje:

- testování pedagogických metod ve výuce za přítomnosti Vašeho dítěte ve dvou vyučovacích hodinách OV/ZSV,
- zadání dvou dotazníků (vstupního a výstupního) pro dítě.

Zpracování dat z pozorování a dotazníků bude probíhat výhradně v rámci výzkumného týmu, v kterém jsou členové vázáni mlčenlivostí. Data budou anonymizována. Jméno dítěte nebude sbíráno, ani nikde zveřejněno.

Vyslovením souhlasu umožňujete Univerzitě Karlově, se sídlem Ovocný trh 560/5, 116 36 Praha 1, IČO: 00216208 (dále jen „UK“), která je správcem osobních údajů všech fakult a součástí UK, zpracovat níže uvedené osobní údaje v rozsahu jméno a příjmení za účelem evidence udělených souhlasů se shromažďováním a uchováváním osobních údajů. Dále dáváte souhlas za žáka s dotazováním (dotazníky) a pozorováním (během výuky). Souhlas je udělen i k sdílení získaných materiálů za účelem analýzy dat s partnery spolupracujícími na projektu *G-EPIC*. A k využití ve výstupech projektu *G-EPIC* ve formě publikací, nástrojů pro vyučující, prezentace prostřednictvím sítě internet a dalších dokumentech vypracovaných v souvislosti s projektem, a to vždy bez použití konkrétního jména a záznamu osobu. Souhlas uděluji na dobu 5 let od ukončení projektu *G-EPIC*, s vědomím, že údaje z tištěných publikací není možné zpětně odstranit a s vědomím, že prostřednictvím internetu zveřejněné údaje mohou být uživateli uloženy a dále sdíleny bez vědomí a souhlasu UK. Tento souhlas uděluji ze své vlastní a svobodné vůle a beru na vědomí, že jej mohu ve vztahu k ochraně osobních údajů kdykoliv odvolat. To mohu učinit zasláním e-mailu na adresu Irena.Smetackova@pedf.cuni.cz nebo osobní návštěvou v sídle správce. Ve vztahu k ochraně osobních údajů je k tomuto souhlasu dále přílohou Informace o zpracování a ochraně osobních údajů na UK. Dále mám právo:

- požádat o informaci, jaké osobní údaje jsou o mně zpracovávány,
- požadovat odstranění svých osobních údajů,
- požadovat opravu osobních údajů, pokud jsou neplatné nebo zastaralé,
- požadovat, aby nebyly moje osobní údaje zpracovávány do doby, než bude vyřešena oprávněnost výše uvedených námitek,
- podat stížnost u dozorového úřadu.

V případě jakéhokoliv dotazu nebo uplatnění svých práv mohou kontaktovat pověřence pro ochranu osobních údajů na e-mailové adrese gdpr@cuni.cz.

Datum:

Jméno dítěte:

Jméno zákonného zástupce:

Podpis zákonného zástupce:

Tento dokument byl vyhotoven ve dvou stejnopisech s platností originálu, z nichž každá strana obdržela jeden.

Příloha č. 4 – Otázka číslo 5 z post-test dotazníku výzkumu G-EPIC

5. **Souhlasíš následujícími tvrzeními ohledně svých pocitů během třídění kartiček s politickými výroky?** (Na každém řádku zaškrtni pouze jedno políčko)

Rozhodně souhlasím Souhlasím Nesouhlasím Rozhodně nesouhlasím

Téma mě zaujalo.

Aktivně jsem diskutoval/a o tom, kam umístit kartičky.

Byl/a jsem nervózní z toho, že mám vyjádřit svůj názor.

Ostatní ve skupině mě štváli.

Snažil/a jsem se co nejvíce se na umístování kartiček podílet.

Téma úkolu bylo pro mě osobně důležité.

Úkol nebyl zábavný.

Úkol byl nudný.

Úkol byl pro mě velmi užitečný.